ה: שבעת ימים פרק ראשון יומא

להביא את המכנסים. מכאן קשה להא דכפ' אלו הן הנשרפין (סנהדרין דף פג:) מפיק מיתה מחוסר בגדים מדדרשינן אין בגדיהן עליהן אין כהונתן עליהן והוו להו זרים והקשה רבינו יעקב מאורלינש"ם הא בהדיא כתיב מיתה בוותה תלוה נהי דהאי קרא אינטריך לשוויינהו זרים אף לענין לחלל עבודה כמו זרים מ"מ ההוא קרא דכתיב בחמוסרי בגדים מיתה בהדיא למה לי מיפוק ליה מאין בגדיהם עליהם אין כהונתן עליהן ותירץ דמכנסים לא כתיב הכא ואינטריך ההוא קרא לחמוסר מכנסים דהוה במיתה וקשה לרבי יוסי בר מנינא כיון דנפקא ליה מכנסים מוזה הדבר הוה ליה כאלו מכנסים נמי כתיבי הכא ותירץ ריצב"ג דמיתה דגבי [1] [מכנסים] אינטריך לחייב אפילו בציאה ריקנית אאהל מועד מי שבנגם מחוסר בגדים כדכתיב (שמות כח) והיו על אהרן ועל בניו בבאם אל אהל מועד וכן בשלא רחון ידים דכתיב (שם ל) בבואם אל אהל מועד ירחצו מו בגשתם אל המזבח לשרת מיחייב אאהל מועד אפילו אציאה ריקנית והא דקאמר פ"ב דזבחים (דף יט:) מי כתב רחמנא בבואם ולא כתב בגשתם ה"א אפילו אציאה ריקנית כו' משמע דלפי האמת לא מיחייב אציאה ריקנית יש לומר הייט אמזבח וה"פ מי כתיב בבואם אל אהל מועד מו אל המזבח ולא כתיב לשרת ה"א דאפילו אמזבח מיחייב אציאה ריקנית קמ"ל דאמזבח לא מיחייב ובתוספתא דמסכת כלים [פ"א] תניא אמר שמעון הנטע לפני ר"א אני נכנסתי בין האולם ומזבח ולא רחון ידים ורגלים אמר לו מי חביב אתה אם כהן גדול שתק אמר לו בוש אתה לומר (העבודה) שבלבו של כהן גדול יותר חביב ממך וכו' עד ואפילו כהן גדול מפלעים את מוחו בגחלין אלא שלא מלאך בעל הפול ומסתמא שמעון הנטע לא היה משמש בלא רחון ידים כי לא היה טועה בזה אבל רש"י פירש בפירוש חומש בבואם אל אהל מועד להקטיר ולא בהיכל אלא כדפרישית[1]: **מאי** דהוה הוה. בפ"ק דסנהדרין (דף טו:) מיבעיא לן שור מיני בכמה מי גמר שעה מדורות או לא ולא פריך התם כי הכא מאי דהוה הוה[2]: **בבתונת** ומצנפת בולי עלמא לא אליבי. הא דלא נקט נמי מכנסים נראה לי משום דמפרש דבין בצוואה בין בעשייה אהרן קדים ומכנסים לא כתיבי לא בצוואה ולא בעשייה ורש"י פי' טעמא אחרינא: אמר

מילתא דכתיבא בהאי ענינא מילתא דלא כתיבא בהאי ענינא מנא לן אמר רב נחמן בר יצחק יליף פתח פתח רב משרשיא אמר [1]ושמרתם את משמרת ה' עכובא רב אשי אמר [2]כי כן צויתי עכובא [3]ת"ר [4]כי כן צויתי [5]כאשר צויתי [6]כאשר צוה ה' כי כן צויתי באנינות יאכלוה כאשר צויתי בשעת מעשה אמר להם כאשר צוה ה' ולא מאלי אני אומר א"ר יוסי בר חנינא מכנסים אין כתובין בפרשה כשהוא אומר [7]וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אתם לכהן להביא המכנסים [8]ועשירית האיפה בשלמא מכנסים כתיבי בענינא דבגדים אלא עשירית האיפה מנא לן אתיא זה זה [9]מזוה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' עשירית האיפה א"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחאי מניין שאף מקרא פרשה מעכב ת"ל [10]ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ה' אפילו דיבור מעכב כיצד הלבישן כיצד מאי דהוה הוה אלא כיצד מלבישן לעתיד לבוא לעתיד לבוא נמי לכשיבואו אהרן ובניו ומשה [11] עמהם אלא כיצד הלבישן למיסבר קראי פליגי בה בני ר' חייא ורבי יוחנן חד אמר אהרן [12]ואח"כ בניו וחד אמר אהרן ובניו בבת אחת אמר אביי בכתונת ומצנפת כולי עלמא לא פליגי דאהרן ואח"כ בניו דבין בצוואה ובין בעשיה אהרן קדים כי פליגי באבנט מאן דאמר אהרן ואחר כך בניו דכתיב [13]ויחגור אותו באבנט והדר כתיב [14]ויחגור אותם אבנט ומאן דאמר אהרן ובניו בבת אחת דכתיב [15]וחגרת אותם [16] ולמאן דאמר אהרן ובניו בבת אחת הכתיב ויחגור אותו באבנט והדר כתיב ויחגור אותם אבנט אמר

מילתא דכתיבא בהאי ענינא מילתא דלא כתיבא בהאי ענינא. בפרשת המלואים זכה הכהן אשר תעשה וגו' לא כתיב שימן אל החוטן חורים ותומים כשהלבישן אבל בפרשת לו את אהרן שנאמרה שם עשיית המלואים כתיב (ג) ויתן עליו את המשן ויתן אל המשן את האורים ואת התומים. וא"ת אף בוותה תלוה נאמר ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים אין זו מפרשת המלואים אלא עשיית הבגדים ובהיות עניינא לא כתיב ככה לעיכובא: **פתח פתח.** בצוואה כתיב (שמות כט) אל פתח אהל מועד [ימירא] וכן בעשייה. [בצוואה כתיב] תקריב (ד) פתח אהל מועד ואכל אהרן ובניו את בשר האיל ואת הלחם אשר בסל פתח אהל מועד וכן בעשייה (ג) ואת כל העדה הקהילו אל פתח אהל מועד בשלו את הבשר פתח אהל מועד: **ורב משרשיא אמר.** בפרשת עשייתן נמי עיכובא כתיבא ושמרתם משמרת משמע תשמור בכל הכתוב ולא צריך גזירה שוה: **ת"ר כי כן צויתי וכו'.** איידי דנקט הכא למידרש כי כן צויתי לענינא דמלואים לעיכובא אתא קבעה לה ברייתא הכא למדרש כי כן צויתי דשמיני למאי אתא. ולאו היינו הוא קרא דענינא דמלואים דלו את אהרן אלא דיוס השמיני דכתיב במנחה (ויקרא ט) קחו את המנחה הנותרת מאשי ה' ואכלוה מצות אצל המזבח כי כן צויתי:

(ה) **כאשר צויתי.** גבי שעיר חטאת אשר דרש משה והנה שורף כתיב אכל תאכלו אותה (ד) במקום קדוש כאשר צויתי (שם): **כאשר צוה ה'.** גבי שוק התרומה וחזה התנופה כתיב כן לא תיהא לא דמה וגו' (שם). בשלוש בשעת מעשה. כשלוש להם אינותם. אמר להם. אלא יתנו מאכילת הנאוכלים שאוכל אנינות היום בקדשים משאר ימים וכשלוה שנשרפה אמר להם אכל אכל תאכלו אותה. היה לכם לאוכלה כאשר צויתי אתכם בשעת מעשה (שם). כאשר צוה ה'. כאכילת חזה ושוק של שלמי צבור שקרבו בו ביום נאמר (שם). ולא מאלי אני אומר לכם. לאוכלה כאחינות (שם).

תוס' ישנים

ולא מלבי אני אומר. שתהיו אנוסים שעשיתי כמו בשעיר דר"ח אע"פ שהוא כתוב אח"כ אין מוקדם ומאוחר:

מילתא דכתיבא בהאי ענינא. בפרשת לוואה המלואים שנאמר בוותה תלוה: **דלא כתיב.** בפרשת המלואים זכה הכהן אשר תעשה וגו' לא כתיב שימן אל החוטן חורים ותומים כשהלבישן אבל בפרשת לו את אהרן שנאמרה שם עשיית המלואים כתיב (ג) ויתן עליו את המשן ויתן אל המשן את האורים ואת התומים. וא"ת אף בוותה תלוה נאמר ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים אין זו מפרשת המלואים אלא עשיית הבגדים ובהיות עניינא לא כתיב ככה לעיכובא: **פתח פתח.** בצוואה כתיב (שמות כט) אל פתח אהל מועד [ימירא] וכן בעשייה. [בצוואה כתיב] תקריב (ד) פתח אהל מועד ואכל אהרן ובניו את בשר האיל ואת הלחם אשר בסל פתח אהל מועד וכן בעשייה (ג) ואת כל העדה הקהילו אל פתח אהל מועד: **ורב משרשיא אמר.** בפרשת עשייתן נמי עיכובא כתיבא ושמרתם משמרת משמע תשמור בכל הכתוב ולא צריך גזירה שוה: **ת"ר כי כן צויתי וכו'.** איידי דנקט הכא למידרש כי כן צויתי לענינא דמלואים לעיכובא אתא קבעה לה ברייתא הכא למדרש כי כן צויתי דשמיני למאי אתא. ולאו היינו הוא קרא דענינא דמלואים דלו את אהרן אלא דיוס השמיני דכתיב במנחה (ויקרא ט) קחו את המנחה הנותרת מאשי ה' ואכלוה מצות אצל המזבח כי כן צויתי:

(ה) **כאשר צויתי.** גבי שעיר חטאת אשר דרש משה והנה שורף כתיב אכל תאכלו אותה (ד) במקום קדוש כאשר צויתי (שם): **כאשר צוה ה'.** גבי שוק התרומה וחזה התנופה כתיב כן לא תיהא לא דמה וגו' (שם). בשלוש בשעת מעשה. כשלוש להם אינותם. אמר להם. אלא יתנו מאכילת הנאוכלים שאוכל אנינות היום בקדשים משאר ימים וכשלוה שנשרפה אמר להם אכל אכל תאכלו אותה. היה לכם לאוכלה כאשר צויתי אתכם בשעת מעשה (שם). כאשר צוה ה'. כאכילת חזה ושוק של שלמי צבור שקרבו בו ביום נאמר (שם). ולא מאלי אני אומר לכם. לאוכלה כאחינות (שם).

מאי דהוה הוה כאלו עבודה כמו זרים מ"מ ההוא קרא דכתיב בחמוסרי בגדים מיתה בהדיא למה לי מיפוק ליה מאין בגדיהם עליהם אין כהונתן עליהן ותירץ דמכנסים לא כתיב הכא ואינטריך ההוא קרא לחמוסר מכנסים דהוה במיתה וקשה לרבי יוסי בר מנינא כיון דנפקא ליה מכנסים מוזה הדבר הוה ליה כאלו מכנסים נמי כתיבי הכא ותירץ ריצב"ג דמיתה דגבי [1] [מכנסים] אינטריך לחייב אפילו בציאה ריקנית אאהל מועד מי שבנגם מחוסר בגדים כדכתיב (שמות כח) והיו על אהרן ועל בניו בבאם אל אהל מועד וכן בשלא רחון ידים דכתיב (שם ל) בבואם אל אהל מועד ירחצו מו בגשתם אל המזבח לשרת מיחייב אאהל מועד אפילו אציאה ריקנית והא דקאמר פ"ב דזבחים (דף יט:) מי כתב רחמנא בבואם ולא כתב בגשתם ה"א אפילו אציאה ריקנית כו' משמע דלפי האמת לא מיחייב אציאה ריקנית יש לומר הייט אמזבח וה"פ מי כתיב בבואם אל אהל מועד מו אל המזבח ולא כתיב לשרת ה"א דאפילו אמזבח מיחייב אציאה ריקנית קמ"ל דאמזבח לא מיחייב ובתוספתא דמסכת כלים [פ"א] תניא אמר שמעון הנטע לפני ר"א אני נכנסתי בין האולם ומזבח ולא רחון ידים ורגלים אמר לו מי חביב אתה אם כהן גדול שתק אמר לו בוש אתה לומר (העבודה) שבלבו של כהן גדול יותר חביב ממך וכו' עד ואפילו כהן גדול מפלעים את מוחו בגחלין אלא שלא מלאך בעל הפול ומסתמא שמעון הנטע לא היה משמש בלא רחון ידים כי לא היה טועה בזה אבל רש"י פירש בפירוש חומש בבואם אל אהל מועד להקטיר ולא בהיכל אלא כדפרישית[1]: **מאי דהוה הוה. בפ"ק דסנהדרין (דף טו:) מיבעיא לן שור מיני בכמה מי גמר שעה מדורות או לא ולא פריך התם כי הכא מאי דהוה הוה[2]: **בבתונת** ומצנפת בולי עלמא לא אליבי. הא דלא נקט נמי מכנסים נראה לי משום דמפרש דבין בצוואה בין בעשייה אהרן קדים ומכנסים לא כתיבי לא בצוואה ולא בעשייה ורש"י פי' טעמא אחרינא: אמר

קדשי שעה אבל שעיר ר"ח שהוא קדשי דורות לא היתר לאונן ושלשה שעירים קרבו בו ביום ולא נשרף אלא של ר"ח בלבד שנאמר (ויקרא ו) ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה זהו של ר"ח הבא על טומאת מקדש וקדשיו כמו ששנינו במסכת שבועות (דף ט:): **אינן כסובין כפרשה.** בלשיטת הבגדים לא בצוואה ולא בעשייה: **כשהוא אומר וזה הדבר אשר תעשה להם.** וי"ו מוסיף על ענין ראשון המדבר בצוואת עשיית הבגדים ושם כתיב ועשה להם מכנסי בד: **ועשירית האיפה.** שהכהנים צריכים להביא ביום מינוכם ואפילו ההדיוט כדאמרינן במנחות (דף נא:): **כשלמא מכנסים כתיבי בענינא דבגדים.** דלעיל מיניה דהאיא פרשתא איכא לרבוייהו מו"ו מוסיף על ענין ראשון: **זה קרבן אהרן וכניו.** בעשירית האיפה כתיב שההדיוט מביא ביום מינוכו וכהן גדול בכל יום: **מקרא** [1]. **פרשה מלואים שנצוה בוצאה אלא אמר להם לזיכור בעשרים ושלשה באדר כשהתחילו המלואים והקהיל את העדה אל פתח אהל מועד שנאמר והקהל העדה וגו' ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ה' לעשות ומקראות הללו בעשיית המלואים בלו את אהרן: כילד הלבישן.** סדר בגדים לאח ולבנים זה אחר זה: **מאי דהוה הוה.** ומה צריך לנו לשאול: [2] **למסבר קראי.** דלא לירמו אהדדי דבצוואה כתיב (שמות כט) ומצנת אותם אבנט אהרן ובניו משמע מגירתם של אב ובנים בסדר אחד ולא הפסיק לגיסת בגד אחר ביניהם ובעשייה כתיב באהרן (ויקרא ח) ויחגור אותו באבנט בסדר לגיסת בגדים וגמר והלבישו כל המלבושין ואח"כ הקריב בניו והלבישם [ולא] חגר אהרן ובניו בבת אחת: אביי מפרש לה למילתייהו בכתונת ומצנפת [3] להכי נקט כתונת ומצנפת שטיון בגדול והדיוט ומכנסים לא הוצרך לומר שהרי הן קודמין לכל כדאמרינן לקמן [4] מגיין שלא יהא דבר קודם למכנסים כו': **כולי עלמא לא פליגי דאהרן ואח"כ בניו.** שבלשיטת הבגדים תחילה כל שאר בגדיו חוץ מאבנט ואחר כך התחיל להלבים את בניו: **דבין בצוואה בין בעשייה.** כך כתיב: **כי פליגי באבנט.** שבצוואה נאמר חגירתם בבת אחת ומגרת אותם אבנט אהרן ובניו ולא נאמרה חגירה באהרן בסדר לגיסת בגדים ובעשייה נאמרה חגירתו בסדר שאר בגדיו וחגירת בניו לעצמן בסדר בגדיהם: **מאן דאמר אהרן ובניו בבת אחת.** אזל בתר צוואה. ולקמיה [1.] מפרש בבת אחת מי משבחת לה: אמר

מסורת הש"ס

(ה) [זבחים קא.]. (ב) [עי' מו"ר פ"ו מהלכות כלי המקדש הלכה ט]. (ג) [ויקרא ח]. (ד) [ל"ל בקדש. (ה) [דף מג:]. (ו) רש"ת. (ז) [עי' תוס' סנהדרין פב. ד"ה ולא משום]. (ח) [עיין תוס' סנהדרין טו: ד"ה שור ותוס' תגיגה ו: ד"ה מאי נ"מ].

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכניו ומשה רבינו יבא עמהם ויאמר אלא כיצד: (ב) שם ומגרת אותם אבנט אהרן ובניו ולמ"ד: (ג) רש"י ד"ה ללא כי. כתיב וישם עליו: (ד) שם ד"ה פתח מו. תקריב אל פתח: (ה) שם ד"ה כאשר צויתי הר"ח עם ד"ה כאשר צוה ה': (ו) שם כי כן צויתי הר"ש ואח"כ מ"ה באנינות יאכלוה שהן אונסין על נדב: (ז) שם מקרא פרשה. פרשת מלואים וכו' אמר לה. נ"ב פי' כסדר העשייה אמר לכולן: (ח) שם ד"ה למיסבר הר"ח עם ד"ה אמרי: (ט) שם ד"ה אמרי. ומלגמה וכו' להכי נקט:

מוסף רש"י

כי כן צויתי. כתנאת שמיני כתיב קחו את המנחה וגו' (ויקרא ט). באנינות. דנגב ואביהוא (שם). כאשר צויתי. בתוצאת דרשם חדש שנשרפה כתיב הן לא היינא לא דמה וגו' (שם). בשעת מעשה. כשלוש להם אינותם. אמר להם. אלא יתנו מאכילת הנאוכלים שאוכל אנינות היום בקדשים משאר ימים וכשלוה שנשרפה אמר להם אכל אכל תאכלו אותה. היה לכם לאוכלה כאשר צויתי אתכם בשעת מעשה (שם). כאשר צוה ה'. כאכילת חזה ושוק של שלמי צבור שקרבו בו ביום נאמר (שם). ולא מאלי אני אומר לכם. לאוכלה כאחינות (שם).

תוס' ישנים

ולא מלבי אני אומר. שתהיו אנוסים שעשיתי כמו בשעיר דר"ח אע"פ שהוא כתוב אח"כ אין מוקדם ומאוחר:

עין משפט נר מצוה

ח א מי' פ"ה מהלכות כלי המקדש הלכה עז:

תורה אור השלם

1. ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת יי ולא תמותו כי כן צויתי:
ויקרא ח לה
2. ואכלתם אתה במקום קדש כי חקך וחק בניך הוא מאשי יי כי כן צויתי: ויקרא י יג
3. הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה אכול תאכלו אתה בקדש כאשר צויתי:
ויקרא י יח
4. שוק התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו להניף תנופה לפני יי והיה לך ולבניך אתך לחק עולם כאשר צוה יי:
ויקרא י טו
5. וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אתם לכהן לי לקח פר אחד בן בקר ואילם שנים תמימם: שמות כט א
6. זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליי ביום המשח אתו עשירית האפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב:
ויקרא ו יג
7. ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה יי לעשות:
ויקרא ח ה
8. ויהן עליו את הכתנת ויחגר אתו באבנט וילבש אתו את המעיל ויתן עליו את האפד ויחגר אתו בחשב האפד ויאפד לו בו: ויקרא ח ז
9. ויקרב משה את בני אהרן וילבשם כתנת ויחגר אתם אבנט ויחבש להם מגבעת כאשר צוה יי את משה:
ויקרא ח יג
10. וחגרת אתם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מגבעת והיתה להם לברכה לחקת עולם ומלאת יד אהרן ויד בניו: שמות כט ט

רבינו חננאל

מילתא דלא כתיבא בהאי ענינא מנלן. פי'. פרישת שבעה דלא כתיבא הכא בפרשת צוואת המלואים.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com